

JM Bricall, Jaume Porta i Carmina Virgili, guardonats amb la Medalla ACUP

Les universitats catalanes els distingeixen per haver contribuït a la millora del sistema universitari

Els ex-rectors de les universitats de Barcelona i de Lleida, Josep Maria Bricall i Jaume Porta, han rebut avui a mans del president de l'Associació Catalana d'Universitats Públiques [<http://www.acup.cat/>] (ACUP) i rector de la Universitat de Lleida (UdL), Roberto Fernández, la Medalla ACUP, un guardó que s'atorga per primer cop amb la voluntat de premiar anualment persones físiques o jurídiques que hagin contribuït de manera destacada a la millora del sistema universitari català.

També ha estat distingida amb la Medalla ACUP al reconeixement de la trajectòria universitària -en aquest cas a títol pòstum- qui fou la tercera dona catedràtica a l'Estat espanyol i secretaria d'Estat d'Universitats amb el primer Govern de Felipe González, Carmina Virgili. El guardó l'ha recollit el seu nebot, Guillem Virgili, durant l'acte que ha tingut lloc avui a l'edifici històric de la Universitat de Barcelona (UB) i que ha comptat també amb el seu rector, Dídac Ramírez.

El president de l'ACUP ha destacat en el seu discurs els trets comuns que comparteixen els tres guardonats, tot i provenir d'àmbits científics molt allunyats, ha dit. Es tracta del seu compromís amb la universitat pública i amb el desenvolupament democràtic del país alhora de construir nous projectes acadèmics o noves universitats, o de formular noves estratègies per a les institucions universitàries de finals del segle XX, ja fos des de la pròpia universitat o des del Govern polític.

La voluntat de l'ACUP amb aquest acte, ha afirmat, "és fer un petit homenatge a persones que han sabut lluitar, sovint en temps difícils i complexos, per construir un sistema universitari avançat i homologable als estàndards europeus i internacionals, tot situant les universitats al centre de la societat, i afrontant el repte d'actuar, en moltes ocasions, com a far de la democràcia, del pensament crític i de l'avenç social, cultural i econòmic del país".

Josep M. Bricall (Barcelona, 1936), és doctor en dret i en ciències econòmiques. Catedràtic en l'àrea d'Economia política i hisenda de la Universitat de Barcelona des del 1983, fou rector d'aquesta institució entre 1986 i 1994, any en què passarà a presidir la Conferència de Rectors d'Europa fins al 1998.

Bricall, que havia format part del govern de la Generalitat presidit per Josep Tarradellas, primer com secretari general de la presidència (1977-79) i més tard com conseller de governació (1979-80), fou l'impulsor del l'Informe *Universidad 2000*, també conegut com a Informe Bricall, promogut per la Conferència de Rectors de les Universitats Espanyoles, així com autor del projecte del Consell de les Arts i la Cultura, per encàrrec de la Generalitat de Catalunya (2004).

Al 2003 fou nomenat membre del Comité Nacional d'Evaluation, un organisme de les universitats i escoles superiors franceses i des del 2006 és membre de l'Institut d'Estudis Catalans dins la Secció de Filosofia i Ciències Socials i membre supernumerari de la Real Acadèmia de Ciències Econòmiques i Financeres. Doctor honoris causa per les universitats Rovira i Virgili, Soka (Japó), Marne la Vallée i París XII (França), Babes-Bolyai Cluj-Napoca (Romania) i Bolonya (Itàlia), Bricall compta entre altres guardons amb la Creu Sant Jordi (1994) i l'Ordre d'Alfonso X el Savi (1995). De la seua extensa producció acadèmica, destaca *Política econòmica de la Generalitat (1936-1939)*, *La planificación económica* i *Introducció a l'economia*.

Jaume Porta (Barcelona, 1944), enginyer agrònom per la Universitat Politècnica de Madrid, és actualment catedràtic emèrit d'Edafologia de la Universitat de Lleida, membre de l'Institut d'Estudis Catalans i president de la Societat Espanyola de la Ciència del Sòl. Entre 1993 i 2003 va ser rector de la UdL, tot impulsant el model de biblioteques de campus i la seua informatització; la construcció del nou campus de Cappont i la Commemoració del 700 aniversari de la Universitat de Lleida, primera de l'antiga Corona d'Aragó.

Ha estat membre de la Comissió de Mètodes Oficials d'Anàlisi del Ministeri de Agricultura, Pesca i Alimentació, del Consell Agrari de la Generalitat presidida per Tarradellas, del Consell Assessor pel Desenvolupament Sostenible de la Generalitat de Catalunya i de la Comissió de la Unió Europea dedicada a l'ús sostenible dels sòls.

Entre altres distincions compta amb la de *Comendador* de l'Ordre Civil del Mèrit Agrícola; la Medalla de la Agricultura Catalana de la Generalitat i la Medalla del Estudi General de la UdL. De la seua producció acadèmica destaca *Edafología: Uso y protección de suelos*; *Introducció a l'Edafologia. Ús i protecció del sòl*.

Carmina Virgili (Barcelona, 1927-2014), llicenciada en Ciències Naturals per la UB, es doctorà en Geologia al 1959 amb Premi extraordinari. Al 1963 es converteix en la tercera dona catedràtica de tota Espanya i en la primera i única, durant molt de temps, en l'àrea de Geologia, en obtenir la càtedra d'Estratigrafia i Geologia Històrica de la Universitat d'Oviedo, on hi restà fins al 1968, quan s'incorpora a la Universitat de Madrid -actualment Universitat Complutense de Madrid (UCM).

Del 1982 al 1985 va ser Secretaria d'Estat d'Universitats i Investigació del primer govern de Felipe González, i entre el 1996 i el 2000 senadora per la província de Barcelona. Membre de la Comissió Espanyola de Cooperació amb la UNESCO (1982-1996) i doctora honoris causa per la Universitat de Girona (2008), va promoure la incorporació de les dones en els àmbits científics i va formar part de la Associació de Dones Investigadores i Tecnòlogues des del seu inici, al 2001.

Entre els seus guardons: la Medalla d'Honor de la UCM, la Medalla d'Or de la UB, la Medalla al treball President Macià, la Creu de Sant Jordi, el Grau oficial de l'Ordre Nacional de la Legió d'Honor de França, la Medalla Narcís Monturiol, el guardó Leonardo Torres Quevedo del Consell Superior d'Investigacions Científiques i la Gran Creu de l'Orde Civil d'Alfons X el Savi. Al llarg de la seva vida acadèmica va ocupar llocs de diversa responsabilitat, tant a l'Espanya com a França, des d'on potencià els intercanvis científics entre ambdós països. Els seus llibres i articles tenen a veure amb l'estratigrafia, la paleografia, la metodologia científica i l'ensenyament de la geologia.

Va morir el propassat dia 21 de novembre a Barcelona i va donar el seu cos a la Facultat de Medicina de la Universitat de Barcelona.